

Doniyor kitobi — Ellik oltinchi son

Vahiy 17-bob sirini ochish: Buyuk Fohisha va Mahluq haqidagi so'nggi bashorat

Jeff Pippenger

2024-01-20

Muqaddas Kitob bashoratidagi shohliklarning so'nggi timsoli Vahiy kitobining o'n yettinchi bobida uchraydi. O'sha bobning uchinchi oyatida Yuhanno "sahro"ga olib boriladi, toki farishta Yuhannoga "ko'p suvlar" ustida o'tirgan va "yer shohlari" bilan "zino qilgan" bashoratdagi "buyuk fohisha"ning hukmini ko'rsatsin.

Yetti kosaga ega bo'lgan yetti farishtadan biri kelib, men bilan gaplashib dedi: "Bu yoqqa kel; men senga ko'p suvlar ustida o'tirgan buyuk fohishaning hukmini ko'rsataman. Yer shohlari u bilan zino qildilar, yer yuzida yashovchilar esa uning zinosining sharobidan mast bo'ldilar." So'ng u meni Ruhda sahroga olib ketdi; va men qirmizi rangli, kufr nomlariga to'la, yetti boshli va o'n shoxli bir hayvon ustida o'tirgan bir ayolni ko'rdim. Vahiy 17:1–3.

Yuhannoning o'z so'zlariga ko'ra, "sahro" 538-yildan boshlab 1798-yildagi oxirzamon vaqtigacha davom etgan papalik hukmronligining bir ming ikki yuz oltmish yilini ifodalaydi.

Va ayol sahroga qochdi; u yerda u uchun Xudo tomonidan tayyorlangan bir joy bor edi, toki uni u yerda ming ikki yuz oltmish kun boqsinar. ... Va ayolga buyuk burgutning ikki qanoti berildi, toki u ilonning yuzidan uzoqqa, sahroga, o'z joyiga uchib borsin; u yerda u bir vaqt, vaqtlar va yarim vaqt davomida oziqlantiriladi. Vahiy 12:6, 14.

Ruhda, Yuhanno papalik hukmronligining ming ikki yuz oltmish yilligiga olib kirildi. Bu yillar Izabel, Axab va Ilyos tarixidagi uch yarim yillik qurg'oqchilik orqali timsollangan edi. Bu yillar papalik 1798-yilda o'zining halokatli yarasini olguniga qadar davom etishi kerak edi, chunki bu narsa birinchi g'azabning oxirida sodir bo'lishi uchun "belgilab qo'yilgan" edi; o'sha birinchi g'azab esa, butparastlik va papalizmning ikki vayron qiluvchi kuchi orqali muqaddas maskan va lashkar ustiga keltirilgan urushning yakuni edi. Bu dalillarning barchasi yaqindagi maqolalarda bayon etilgan.

"Buyuk fohisha" — bu Ishayoning Tir fohishasi bo'lib, u "bir podshohning kunlari" bo'lgan ramziy yetmish yilga unutilishi kerak edi. Amerika Qo'shma Shtatlari tarixi — Muqaddas Kitob bashoratining birinchi shohligi bo'lgan Bobil hukmronligi davridagi yetmish yillik asirlik bilan timsollangan ramziy yetmish yilning tarixidir. O'sha tarix davomida Tirning buyuk fohishasi unutilishi kerak edi. O'sha tarixning oxirida esa u esga olinishi va yana chiqib, o'z qo'shiqlarini aytishi, shu tariqa yer yuzining podshohlari bilan zino qilishi kerak edi. Yuhanno papalik hokimiyatining hukmini ko'rish uchun ruhan papalik hukmronligi tarixiga olib borildi. Zino qilgan ruhoniylar qizining hukmi shuki, u olovda kuydirilishi kerak edi.

Va ruhoniylardan birortasining qizi, agar fohishalik qilib o'zini bulg'asa, u otasini bulg'agan bo'ladi; u olovda kuydirilsin. Leviticus 21:9.

Yuhannoga yetti oxirgi balodan birini to'kkan farishtalardan biri tomonidan berilgan buyuk fohishaning hukmi haqidagi vahiyda, uning olov bilan kuydirilishi ko'rsatilgan edi.

Va sen ko'rgan maxluqdagi o'nta shox fohishadan nafratlanadi; ular uni xarob va yalang'och qiladilar, uning go'shtini yeydilar va uni olovda kuydiradilar. Vahiy 17:16.

Buyuk fohisha o'tirgan suvlar — dunyo xalqlaridir; Amerika Qo'shma Shtatlari butun dunyoni fohisha ham bo'lgan hayvonga sajda qilish uchun aldaganida, ular uning hokimiyati ostiga keltiriladi. Shundan so'ng Amerika Qo'shma Shtatlari Vahiy kitobining o'n yettinchi bobidagi bashoratda tasvirlangan o'n shohning eng bosh shohiga aylanadi, va ushbu tasvirda Amerika Qo'shma Shtatlari fohisha bilan zino qilgan birinchi shohni ifodalaydi, garchi u keyinchalik bu ishni barcha shohlar bilan ham amalga oshirsa-da.

Ko'p shohlardan birinchisi, Tiyatira jamoatidagi Izabel sifatida tasvirlangan buyuk fohishaga uylangan Axab orqali ifodalanadi. Izabelning (buyuk fohishaning) hukmi, Qo'shma Shtatlar qudrati bilan cherkov va davlat ittifoqiga majburlanadigan o'n shoh tomonidan amalga oshiriladi. O'sha shohlar, fohishaga bo'lgan nafratlariga qaramay, papalikka dunyo ustidan hukmronlik qilishga (suvlar ustida o'tirishga) yo'l qo'yishga rozi bo'ladilar.

Va sen ko'rgan o'n shox — hali saltanat olmagan o'n shohdir; ammo ular yirtqich bilan birga bir soat shohlar sifatida hokimiyat qabul qiladilar. Ular bir fikrdadirlar va o'z qudrati hamda hokimiyatini yirtqichga beradilar. Ular Qo'zi bilan urush qiladilar, va Qo'zi ularni yengadi; chunki U lordlarning Rabbi va shohlarning Shohidir; U bilan birga bo'lganlar esa da'vat etilgan, tanlangan va sadoqatli zotlardir. Yana u menga dedi: "Sen ko'rgan, fohisha o'tirgan suvlar — xalqlar, olomonlar, elatlar va tillardir. Sen yirtqich ustida ko'rgan o'n shox esa fohishadan nafratlanadi, uni xarob va yalang'och qiladi, uning go'shtini yeydi va uni olovda kuydiradi. Chunki Xudo O'z irodasini bajo keltirishni, o'zaro bir fikrda bo'lishni va Xudoning so'zlarini bajo bo'lguncha o'z saltanatini yirtqichga berishni ularning yuragiga soldi. Sen ko'rgan ayol esa yer yuzidagi shohlar ustidan hukmronlik qiladigan o'sha buyuk shahardir." Vahiy 17:12–18.

"o'n shoh" (Birlashgan Millatlar Tashkiloti) aslida papalikdan nafratlanadi, biroq vaziyat taqozosi bilan ular dunyoni tobora ortib borayotgan falokatlaridan qutqarish haqidagi behuda umidda o'zlarining qisqa muddatli shohligini papalik hokimiyatiga topshirishga majbur bo'ladilar. Uning aldovini anglab yetganlarida esa, Levilar kitobidagi qonunning bajo bo'lishi uchun uni olov bilan kuydirishning quroliga aylanadilar.

"o'n shoh" Xudoning oxirgi kun xalqiga keltiradigan quvg'inlari orqali "Qo'zi bilan urush qiladilar".

Nega butparast xalqlar g'azabga to'lib junbushga kelurlar, va nega xalqlar behuda narsani o'ylab topurlar? Yer yuzining shohlari saf torturlar, va hukmdorlar birgalikda maslahat qururlar, Egamizga va Uning Masihiga qarshi, shunday deb: "Kelinglar, ularning zanjirlarini uzib tashlaylik, va ularning kishanlarini o'zimizdan uloqtiraylik." Samovotda O'tiruvchi kulur; Rabbiy ularni masxara qilur. So'ng U O'z g'azabida ularga so'zlar, va qattiq qahrida ularni dahshatga solar. Zabur 2:1–5.

Yer yuzining podshohlari tomonidan papalik yo'lida amalga oshirilgan ta'qib, xochda Masihga qarshi ham sodir etilgan edi.

Sen O'z quling Dovudning og'zi bilan shunday degansan: "Nega butparast xalqlar g'azabga keldilar, va xalqlar behuda narsalarni o'yladilar? Yer yuzining shohlari bosh ko'tardilar, va hukmdorlar Rabbiyga va Uning Masihga qarshi bir joyga to'plandilar." Chunki, darhaqiqat, Sen moylagan muqaddas O'g'ling Iso'ga qarshi Hirod ham, Pontiy Pilat ham, g'ayriyahudiylar va Isroil xalqi bilan birga, Sening qo'ling va maslahating oldindan sodir bo'lishini belgilab qo'ygan hamma narsani amalga oshirish uchun to'plandilar. Havoriylar 4:25–28.

Masihning xochga mixlanishi chog'ida Unga qarshi bosh ko'targan "yer yuzining shohlari" Vahiy kitobining o'n yettinchi bobidagi Qo'zi bilan urush qiladigan "o'nta shoh"ni ifodalaydi; ular Uning xalqini quvg'in qilish orqali yana Qo'zi bilan urush qiladilar. Xochda bu shohlar Masihni "o'rab olgan" "fosiqlar jamoasi" edi, va ular buni Uning oxirgi kunlardagi xalqi bilan yana shunday qiladilar.

Itlar meni o'rab oldi; yovuzlar to'dasi meni qurshab oldi; ular qo'llarimni va oyoqlarimni teshib yubordilar. Men barcha suyaklarimni sanay olaman; ular menga tikilib qaraydilar. Ular kiyimlarimni o'zaro bo'lib oladilar, libosim uchun esa qur'a tashlaydilar. Zabur 22:16–18.

Buyuk fohishaga hukm ijro etadigan o'n shoh uni olovda kuydiradilar, chunki u o'zini ruhoniyni qizi deb da'vo qiladigan fohishadir. Bu shohlar, shuningdek, "itlar" sifatida ham tasvirlanadi, va o'n shoh buyuk fohishani nafaqat olovda kuydiradilar, balki "uning go'shtini yeydilar" ham. Izabelning o'limi u devordan uloqtirilib, yerga sochilib ketganida yuz bergan, so'ng itlar kelib uning go'shtini yeganlar.

Yehu Yizreelga kelganida, Izabel bundan xabar topdi; u yuziga surma tortdi, sochlarini tuzadi va derazadan qarab turdi. Yehu darvozadan kirib kelayotganida, u dedi: "O'z xo'jayinini o'ldirgan Zimriga tinchlik bo'lganmidi?" Shunda u yuzini deraza tomonga ko'tarib dedi: "Kim men tomonda? Kim?" Va unga qarab ikki-uch amaldor ko'rindi. U dedi: "Uni pastga tashlanglar." Shunday qilib, ular uni pastga tashladilar; uning qonidan ba'zilar devorga ham, otlarga ham sachradi; va u uni oyoq ostida ezib tashladi. So'ng u ichkariga kirib, yeb-ichdi va dedi: "Endi borib, ana u la'natlangan ayolga qaranglar va uni dafn qilinglar, chunki u shohning qizidir." Ular uni dafn qilgani bordilar; ammo undan bosh suyagi, oyoqlari va qo'llarining kaftlaridan boshqa hech narsa topmadilar. Shuning uchun ular qaytib kelib, unga xabar berdilar. U dedi: "Bu Egamizning O'z quli tishbelik Ilyos orqali aytgan kalomidir: 'Yizreel yerida itlar Izabelning go'shtini yeydi. Izabelning jasadida esa Yizreel yeridagi dala yuzida go'ng kabi bo'ladi; shundayki, ular: "Bu Izabel", deb ayta olmaydilar.'" 2 Shohlar 9:30–37.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti bo'lgan o'n shoh, ularning bosh shohi Qo'shma Shtatlar bo'lib, papalik ustiga hukm keltiradi: uni olov bilan kuydirib, go'shtini yeydi. Ana shu hukmni farishta Yuhannoga ko'rsatish uchun kelgan edi, va buni amalga oshirish uchun u Yuhannoni sahro tarixiga olib kirdi; ammo sahro tarixidagi shunchaki tasodifiy bir nuqtaga emas, balki aynan o'sha davrning nihoyasiga olib bordi. Yuhannoning bir ming ikki yuz oltmish yillik davrning oxiriga qo'yilgani ravshandir, chunki u ayolni ko'rganida, u allaqachon ta'qib qonidan mast bo'lgan va allaqachon fohishalarning onasi sifatida tanilgan edi.

Shunda u meni ruhda sahroga olib ketdi; va men qirmizi rangli bir hayvon ustida o'tirgan bir ayolni ko'rdim; u kufr nomlariga to'la bo'lib, yetti bosh va o'n shoxga ega edi. Ayol esa binafsha va qirmizi ranglarga burkangan, oltin, qimmatbaho toshlar va marvaridlar bilan bezangan edi; uning qo'lida fahshining jirkanchliklari va nopokliklari bilan to'la oltin qadah bor edi. Uning peshonasiga bir nom yozilgan edi: SIR, BUYUK BOBIL, FAHSHALARNING VA YER YUZIDAGI JIRKANCHLIK LARNING ONASI. Va men ayolni azizlarning qoni bilan, Iso shahidlarining qoni bilan mast bo'lgan holda ko'rdim; va uni ko'rganimda, juda katta hayrat bilan lol qoldim. Vahiy 17:3–6.

Vahiy kitobining o'n yettinchi bobida tasvirlangan “buyuk fohisha” ham bo'lgan Tirning fohishasi, u yana bir bor o'z qo'shiqlarini kuylab, yer yuzining shohlari bilan zinokorlik qiladigan vaqtgacha unutilishi kerak edi.

1950-yildan oldin nashr etilgan har qanday nufuzli lug'at Vahiy kitobining o'n yettinchi bobidagi qirmizi rangga burkangan ayol Rim-katolik cherkovining ramzi ekanini ko'rsatadi, biroq bugun dunyo katolik cherkovini xristian cherkovi deb o'ylaydi. Dunyo uning aslida kim ekanini unutgan.

Yuhanno uni ko'rganida, Zulmat Asrlari davridagi quvg'in o'z nihoyasiga yetayotgan edi, chunki u allaqachon azizlarning qoni bilan mast bo'lib ulgurgan edi. Tabiiylik ruhiylikni ifodalaydi, va inson ichishdan oldin emas, ichganidan keyin mast bo'ladi.

1798-yildan asrlar avval katoliklikdan ajralib chiqqan protestantlar 1798-yilga kelib allaqachon Katolik jamoatiga qaytish yo'liga kirgan edilar, chunki u “Fohishalarning ONASI” deb tanilgan edi. Yuhanno uni ko'rib hayratlanganida, ilgari uning hamjamiyatidan ajralgan jamoatlar allaqachon qaytib bo'lgan edilar. Shunday qilib, Yuhanno 1798-yilga olib borildi; o'sha paytda buyuk fohisha allaqachon millionlab masihiylarni qatl etgan va allaqachon sobiq protestant jamoatlarini 533-yilda Yustinian uni qanday ta'riflagan bo'lsa, o'sha manmanona da'voni — ya'ni u jamoatlarning boshlig'i ekanini — qabul qilishga yo'ldan urgan edi.

1798-yilning bashoratli nuqtayi nazaridan kelib chiqib, farishta so'ngra Yuhannoga Muqaddas Kitob bashoratidagi shohliklarning oxirgi tasvirini taqdim etdi.

Va farishta menga dedi: Nega hayratga tushding? Men senga ayolning sirini va uni ko'tarib yurgan, yetti boshli va o'n shoxli mahluqning sirini aytib beraman. Sen ko'rgan mahluq bor edi, hozir yo'q, va tubsizlik qa'ridan chiqib, halokatga ketadi; va yer yuzida yashovchilar — ismlari dunyo bunyod etilganidan beri hayot kitobiga yozilmaganlar — bor bo'lgan, hozir yo'q, ammo yana mavjud bo'ladigan mahluqni ko'rganlarida hayratga tushadilar. Va mana, hikmatga ega bo'lgan aql shudir. Yetti bosh — ayol o'tirgan yetti tog'dir. Yana yetti shoh ham bordir: ulardan beshtasi qulagan, bittasi bor, boshqasi esa hali kelmagan; u kelganida, oz muddat turishi kerak. Bor bo'lgan va hozir yo'q bo'lgan mahluq esa sakkizinchisidir, u o'sha yettitandandir va halokatga ketadi. Sen ko'rgan o'n shox esa hali podshohlik olmagan o'n shohdir; lekin ular mahluq bilan birga bir soat podshohlar kabi hokimiyat oladilar. Vahiy 17:7–12.

Muqaddas Kitob bashoratida yirtqich hayvon — Daniel kitobining yettinchi va sakkizinchi boblarida osonlik bilan aniqlanadiganidek — bir shohlikdir; farishtaning Yuhannoga ochib

berayotgan siri esa yirtqich hayvonning va uning ustiga mingashgan ayolning siridir. Yirtqich hayvon ustidagi ayol — yer yuzining shohlari bilan zino qiladigan buyuk fohishadir. U Izabeldir, uning eri esa Axabdir.

Shuning uchun erkak kishi ota-onasini tark etib, o‘z xotiniga yopishadi; va ikkalasi bir tan bo‘ladilar. Ibtido 2:24.

Erkak erkakdir va ayol ayoldir, ammo ular birgalikda bir tanadir. Mahluqning siri shundaki, u cherkov va davlatning qo‘shilmasidir — ayol (cherkov) va mahluqning (shohlar) bir podshohlik bo‘lgan qo‘shilmasi bo‘lib, u ikki qismdan tashkil topgandir. Davlat boshqaruvi va cherkov boshqaruvi birlashib, bunda ayol munosabat ustidan hukmronlik qilsa, bu “mahluqning surati”dir. Yuhannoga ayolning mahluq tomonidan ko‘tarib ketilayotgani ko‘rsatiladi, chunki munosabat ustidan hukmronlik qilayotgan o‘sha ayolning o‘zidir.

Va sen ko‘rgan ayol yer yuzidagi shohlar ustidan hukmronlik qiladigan o‘sha buyuk shahardir. Vahiy 17:18.

Hayvon va ayol birgalikda bitta shohlikni (bir tana) ifodalaydi, ammo farishta buyuk fohishaning yer yuzidagi shohlar bilan bo‘lgan munosabatini ta’kidlamoqda. “Bo‘lgan va yo‘q” bo‘lgan, “tubsiz chuqurlikdan chiqib, halokatga ketadigan” va “yer yuzida yashovchilar hayratlanib ergashadigan” “o‘sha hayvon” — buyuk fohishaning o‘limli yarasi tuzalgan paytdagi papalikdir. U Muqaddas Kitob bashoratining beshinchi shohligi “edi”, ammo 1798 yilda unga o‘limli yara yetishi “belgilab qo‘yilgan edi”.

Yuhanno ruhda 1798-yilga ko‘chirilganida, u mahluq «emas» edi; ammo yaqinda keladigan yakshanba qonuni bilan yakun topadigan yetmish ramziy yilning oxirida uning halokatli yarasi tuzalgach, u yana «bordir» — tirik bo‘lib, o‘z qo‘shiqlarini kuylab, zino qilib va masihiylarni o‘ldirib yuradi.

O‘n yettinchi bob Muqaddas Kitob bashoratidagi shohliklarning so‘nggi taqdimotidir, va shu bois u Muqaddas Kitob bashoratidagi shohliklarning ilk bor tilga olinishi bilan muvofiq bo‘lishi kerak. O‘sha shohliklar haqidagi ilk zikr Doniyor kitobining ikkinchi bobida uchraydi; u Habakkukning vahyni yozib, uni jadvallar ustida ravshan bayon qilish haqidagi amrining bajo keltirilishi bo‘lgan har ikkala jadvalda ham tasvirlangan.

Millerchilar Muqaddas Kitob bashoratidagi Doniyor kitobining ikkinchi, yettinchi va sakkizinchi boblarida tasvirlangan shohliklar haqidagi tushunchalarida to‘g‘ri edilar, biroq ularning tushunchasi to‘liq emas edi. Doniyor kitobining ikkinchi bobidagi Millerning gavhari oxirgi kunlarda o‘n baravar yorqinroq porlaydi, chunki u nafaqat Muqaddas Kitob bashoratidagi shohliklarga doir birinchi ishorani, balki “sakkizinchisi yettitadan” ekani haqidagi vahiyga doir birinchi ishorani ham aniqlab beruvchi deb e’tirof etiladi. Iso har doim bir narsaning oxirini o‘sha narsaning boshi bilan tasvirlaydi.

Barcha payg‘ambarlar oxirgi kunlar haqida so‘zlamogda, va Yuhanno, Vahiy kitobining o‘n yettinchi bobida, “bor edi, hozir yo‘q, va tubsizlik qa’ridan chiqib, halokatga ketadigan” “mahluq”ni taqdim etar ekan, oxirgi yer yuzidagi shohlikni aniqlab bermogda. Mahluq “tubsizlik

qa'ri"dan chiqadi; bu esa "shaytoniy qudratning yangi namoyon bo'lishi"ning ramzidir.

“Ular o‘z guvohliklarini tugatganlarida [tugatib borayotganlarida].’ Ikki guvohning motam kiyimi kiygan holda bashorat qilishi lozim bo‘lgan davr 1798-yilda yakunlandi. Ular noayonlik ichidagi o‘z ishlarining nihoyasiga yaqinlashib borar ekanlar, ularga qarshi ‘tubsizlikdan chiqadigan mahluq’ sifatida tasvirlangan kuch tomonidan urush qilinishi kerak edi. Yevropaning ko‘plab xalqlarida Cherkov va Davlatda hukmronlik qilgan hokimiyatlar asrlar davomida papalik vositasida Shayton tomonidan boshqarib kelingan edi. Ammo bu yerda Shaytoniy qudratning yangi bir namoyon bo‘lishi ko‘z oldimizga keltiriladi.” Buyuk kurash, 268.

Ba’zi ilohiyotshunoslar Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida tilga olingan “tubsiz chohdan chiqadigan mahluq” ushbu parchada Fransuz inqilobining ateizmi sifatida aniqlangani uchun, “tubsiz choh” iborasi ateizmning timsoli, deb ta’kidlaydilar. Ammo Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobida Islom “tubsiz choh”dan ko‘tarildi, Islom esa ateizm emas. Tubsiz choh shaytoniy namoyon bo‘lishni ifodalaydi.

“Men unga aytdimki, Rabbiy menga vahiyda mesmerizmning Iblisdan, tubsiz qa’rdan ekanini va undan foydalanishda davom etganlar bilan birga u tez orada o’sha yerga ketishini ko‘rsatdi.” Review and Herald, 1851-yil 21-iyul.

“Shayton”dan bo‘lgan narsa “tubsiz chuqurlik”dandir. Vahiy kitobining o‘n yettinchi bobida tubsiz chuqurlikdan ko‘tarilib chiqadigan mahluq halokatga ketadigan kuchdir, va ismlari kitobga yozilmaganlar uning ortidan hayrat bilan ergashadilar. “Halokat” abadiy mahkumlikni anglatadi va Vahiy kitobida u “olovli ko‘l” sifatida ifodalanadi; mahluq ana o‘shanga tashlanadi.

Va mahluq ushlandi, u bilan birga uning huzurida mo‘jizalar ko‘rsatgan, shu mo‘jizalar bilan mahluqning tamg‘asini qabul qilganlarni va uning suratiga sajda qilganlarni aldagan soxta payg‘ambar ham ushlandi. Ikkalasi ham tiriklayin oltingugurt bilan yonayotgan olov ko‘liga tashlandi. Vahiy 19:20.

O‘n uchinchi bobda dengizdan chiqadigan birinchi hayvon — Sister White tomonidan bevosita papalik deb aniqlangan mavjudot — ta’riflanadi. O’sha parchada butun dunyo papalik hayvoniga hayrat bilan ergashadi.

Va men uning boshlaridan birini go‘yo o‘lim darajasida yaralangan holda ko‘rdim; va uning halokatli yarasi tuzaldi; va butun dunyo hayvonning ortidan hayrat bilan ergashdi. Vahiy 13:13.

Vahiy kitobining o‘n yettinchi bobidagi, “yer yuzida yashovchilar hayratga tushadigan” mahluq, yaqin orada keladigan yakshanba qonuni paytida papalikning o‘limli yarasi tuzalganda yuzaga chiqadigan shaytoniy qudratning so‘nggi namoyon bo‘lishidir. O‘n yettinchi bobdagi ayol va u minib olgan mahluqning har bir bashoriy xususiyati, 1950 yildan oldin nashr etilgan lug‘atlar ham ko‘rsatganidek, Rim cherkovini aniqlab beradi.

Vahiy kitobining o‘n yettinchi bobidagi mahluq cherkov va davlatning birlashuvining timsolidir; bu esa mahluqning suratidir. Yettita bosh va o‘nta shoxga ega bo‘lgan mahluq o‘nta podshodan

tashkil topgan shohlikdir (Birlashgan Millatlar Tashkiloti); ayol uning ustida o'tiradi va uning ustidan hukmronlik qiladi. Ayol papalikdir; u buyuk Bobil, fohishalarning onasi sifatida tanilgan. Ramzlar aniqlab olingach, biz 1798 yilga qaytishimiz mumkin; bu Yuhanno Muqaddas Kitob bashoratidagi shohliklarning so'nggi tasvirini qabul qilishi uchun olib borilgan tarixdagi nuqtadir.

Keyingi maqolada biz o'sha shohliklar va ularning Doniyor kitobining ikkinchi bobidagi ifodasini ko'rib chiqamiz.

“Amal sahnasiga chiqqan har bir xalqqa yer yuzida o'z o'rnini egallashga ijozat berilgan, toki u 'Qo'riqchi va Muqaddas Zot'ning maqsadini ado etadimi-yo'qmi, ko'rinsin. Bashorat dunyoning buyuk imperiyalari — Bobil, Midiya-Forsiya, Yunoniston va Rimning yuksalishi hamda qulashini kuzatib borgan. Bularning har biri bilan, qudrati kamroq bo'lgan xalqlarda bo'lgani kabi, tarix o'zini takrorlagan. Har birining sinov davri bo'lgan, har biri muvaffaqiyatsizlikka uchragan, ulug'vorligi so'ngan, qudrati ketgan va o'rnini boshqasi egallagan.”

“Xalqlar Xudoning tamoyillarini rad etgan bo'lsalar-da, va aynan shu rad etish orqali o'z halokatlarini tayyorlagan bo'lsalar-da, ilohiy, hamma narsani boshqaruvchi maqsad ularning barcha harakatlari orqali amalga oshayotganligi baribir ayon edi.” Education, 177.